

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА "EUROPEAN DISABILITY FORUM"

**Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на инвалиди**

година XXIX
април 2019 год.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. На 10 април 2019 г. Президентът на КНСБ Пламен Димитров се срещна с председателя на ЦИК Стефка Стоева за решаване на проблемите при гласуването на хората с увреждания на предстоящия вот на 26-и май. В дискусиата участваха омбудсманът Мая Манолова и представители на организациите на хората с увреждания. От Съюза на инвалидите в България участва Красимир Коцев - председател на СИБ.

Повод за срещата е приет преди няколко дни доклад на Европейския икономически и социален комитет за правата на хората с увреждания да гласуват на предстоящите европейски избори. Според заключенията в доклада милиони граждани на ЕС нямат възможност да гласуват заради технически грешки, които не отчитат специфичните им нужди.

Според синдикалистите въпреки напредъка през последните години все още има бариери пред вота на хиляди български граждани. Президентът на КНСБ Пламен Димитров предложи да се увеличи броят на мобилните урни, да се напишат с брайлово писмо надписите на бюлетините за предстоящите евроизбори, както и ЦИК да изработи специален знак – Секция, достъпна за хора в неравностойно положение. По този начин ще се маркират секциите, където е най-удобно да се гласува.

В изказването си Председателят на СИБ Красимир Коцев посочи, че е необходимо да се спазва правото на хората с увреждания да гласуват в избрана от тях секция без предварително записване във всички общини и да се осигурят за гласуване кабинки с подходящ размер - понякога те са твърде малки, особено за хора с инвалидни колички.

На срещата беше изразено единодушното мнение, че в България няма сериозни правни проблеми във връзка с упражняване на правото на глас на хората с увреждания, но че пречките са технически.

Председателят на ЦИК Стефка Стоева обясни, че законовата рамка е добра, но на места нещата куцат. „Ние имаме за задача да помогнем на хората с увреждания да упражнят своето избирателно право“, допълни тя. Стефка Стоева покани представителите на хората с увреждания в Обществения съвет към ЦИК и увери, че комисията ще разгледа подробно абсолютно всички отправени на днешната среща предложения.

От своя страна омбудсманът Мая Манолова заяви, че Генералното решение на проблемите, свързани с достъпа на хората с увреждания до избори, получаване на достатъчно информация за информиран избор и запазване на тайната на вота, би могло да се реализира чрез пълното въвеждане на машинното и на електронното гласуване".

След консултации с най-големите организации на хората с увреждания ще бъдат представени предложения, които да гарантират свободното право на гласуване на тези български граждани.

НАШАТА КОНСУЛТАЦИЯ

I. От 1 април 2019 г., дирекциите на Агенцията за социално подпомагане (АСП) в цялата страна **приемат заявления за индивидуална оценка на потребностите от подкрепа на хората с увреждания.**

На заседание на Министерския съвет, проведено на 27 март 2019 г., беше приет Правилникът за прилагане на Закона за хората с увреждания, Методиката за извършване на индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания, както и промяна в Устройствения правилник на АСП. Те са в сила от 01.04.2019 г.

Със заповед на изпълнителния директор на Агенцията Румяна Петкова бяха утвърдени формуляр за самооценка на лице с увреждане и заявление-декларация за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите. Те са публикувани на интернет страницата на АСП в рубриката „Административни услуги“.

Индивидуална оценка на потребностите от подкрепа за хората с увреждания се изготвя от специализиран отдел към ДСП въз основа на самооценката на лицето с увреждане. Във връзка с необходимостта от непосредственото прилагане на Методиката, веднага след приемането ѝ АСП предприе действия по сформирание на специализирани отдели във всяка ДСП в страната, които да изготвят индивидуалните оценки на потребностите на хората с увреждания. Броят на служителите в специализираните отдели в цялата страна е 986.

С цел изготвяне на обективна оценка на потребностите на лицето с увреждане във формуляра за самооценка се съдържат и детайлизирани уточняващи въпроси, на които то или негов законен представител да отговори. При изготвяне на индивидуалната оценка на потребностите се попълват всички части, при съобразяване със заявената и установена потребност на човека с увреждане, като се взема предвид неговата възраст и обичайните за нея състояния и умения. В случаите на заявена потребност от предоставяне на лична помощ и определяне на брой часове задължително се осъществява личен контакт с човека с увреждане, като се правят посещения в дома му за установяване на неговите реални затруднения и се провежда интервю с него или с негов законен представител. При необходимост социалните работници могат да изискват становище от компетентни специалисти. Индивидуалната оценка на потребностите установява нуждата от подкрепа за хората с увреждания, като на първо място това е необходимостта от лична помощ, чието реално предоставяне ще започне от 1 септември 2019 г.

Заявление за изготвяне на индивидуална оценка на потребностите може да подаде всеки човек с увреждане. Заявленията се подават в ДСП по настоящ адрес на лицето с увреждане лично или чрез упълномощено от него лице. Към заявлението се прилагат: лична карта за справка; формуляр за самооценка на потребностите; медицински документи - ЕР на ТЕЛК/НЕЛК, медицински протокол от ЛКК и др.

До 31 декември 2020 г. право за включване в механизма за лична помощ имат:

1. хората с право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
2. децата с право на чужда помощ с определени 50 и над 50 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност;
3. децата без право на чужда помощ с определени 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност.

По предварителни данни около 80 000 хора с увреждания отговарят на условията, регламентирани в Закона за личната помощ.

За да бъдат осигурени правата им по Закона за хората с увреждания заявления за изготвяне на индивидуална оценка трябва да подадат и лицата, чиито социални оценки, изготвени по реда на отменения Закон за интеграция за хората с увреждания, изтичат.

Индивидуални оценки на потребностите трябва трябва да бъдат изготвени и на лицата, които са посочени в Закона за личната помощ и желаят да ползват такава.

На този етап заявления за индивидуална оценка не е необходимо да подават хората, получаващи месечна финансова подкрепа за определен срок, ако нямат други потребности.

II. Продължава приемът на заявления–декларации **за включване в Националната програма „Асистенти на хора с увреждания”** (НП АХУ). Приемът на заявленията-декларации на заинтересованите лица започна от 11 февруари. Те се подават по настоящ адрес в дирекциите „Социално подпомагане“.

Програмата се изпълнява от АСП в партньорство с Агенцията по заетостта. Съгласно определените в Националния план за действие по заетостта (НПДЗ) за 2019 г. параметри за изпълнение на НП АХУ, за дейностите „Личен асистент“ и „Помощник възпитател“ е предвидено осигуряване на заетост на 1900 лица при 5-часов работен ден.

Потребители на социалната услуга „Личен асистент“ могат да бъдат лица с 90 и над 90 на сто трайно намалена работоспособност (ТНР) или вид и степен на увреждане (ВСУ), с определено право на чужда помощ, установена от органите на медицинската експертиза, за което е издадено ЕР на ТЕЛК, деца до 18 г. възраст с определени от 50 до 90 % ВСУ или ТНР с определено право на чужда помощ, както и лица или деца, изведени от специализирани институции.

Лицата с 90 и над 90 на сто ТНР или ВСУ, с определено право на чужда помощ, трябва да отговарят на определените в раздел IV, т. 2.1.5 на НП АХУ допълнителни условия – да са в състояние, при което не могат да се самообслужват; месечният доход на член от семейството за предходния месец, преди месеца на подаване на заявление-декларация, е равен или по-нисък от 5-кратния размер на гарантирания минимален доход (ГМД), който за 2019 г. е 75 лв.; да не ползват целодневно социални услуги на друго основание; да не са регистрирани като еднолични търговци и да не са собственици на капитала на търговско дружество; нямат сключен договор за предоставяне на собственост срещу задължение за издръжка и/или гледане (това изискване не се

прилага в случаите, когато поелите задължения за издръжка и/или гледане са учащи се, безработни, в нетрудоспособна възраст или хора с увреждания); да не са прехвърляли жилищен, вилен, селскостопански или горски имот и/или идеални части от тях срещу заплащане през последната 1 година, като общата стойност на сделките не надвишава 60-кратния размер на ГМД за съответния период.

Чрез реализирането на дейност „Помощник-възпитател“ се подпомага физическото, социалното, емоционалното и интелектуално развитие на деца с определени 90 и над 90 на сто ВСУ или ТНР.

В Програмата могат да участват безработни лица, подпомагани по реда на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП) или отговарящи на условията за отпускането на този вид помощ и полагащи постоянни грижи за хора с увреждания или тежко болни лица. Безработните лица трябва да са членове на семейството или роднини по възходяща или низходяща линия до втора степен, по съребрена линия до втора степен, роднини по сватовство до втора степен или съжителстващи лица с потребителя на услугата, при условие, че не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст или на професионална пенсия за ранно пенсиониране и живеят в едно и също населено място с това на лицето, за което полагат грижи.

За включване в дейност „Помощник-възпитател“ могат да кандидатстват безработни лица, подпомагани с месечни помощи по реда на чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане или отговарящи на условията за получаване на този вид помощ и подпомагащи възпитанието на деца с определени 90 и над 90 на сто ВСУ или ТНР, както и безработни, полагащи грижи за изведени от специализирани институции или резидентен тип услуги деца с увреждания.

През 2019 г. са приети нови облекчения при определяне правото на достъп за включване в дейностите „Личен асистент“ и „Помощник-възпитател“. Според тях не се взимат предвид като доход: месечната помощ по чл. 8д от ЗСПД за деца с увреждания; финансовата подкрепа по чл. 68 от Закона за хората с увреждания; трудовото възнаграждение, получавано от участието в Програмата - дейности „Личен асистент“ и „Помощник-възпитател“; обезщетението за безработица, получавано след участие по програми и проекти за субсидирана заетост; социалната пенсия за инвалидност, минималният размер на пенсията за инвалидност поради общо заболяване и минималният размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст, когато са единствен доход за предходен месец на семейства, в които единият съпруг/а е лице с увреждане, с определена чужда помощ, а другият се грижи за него и е безработен в трудоспособна възраст. Трудовият договор с лицето, одобрено за включване в дейностите „Личен асистент“ или „Помощник-възпитател“, се сключва със съответната дирекция „СП“.

Подробна информация за условията и реда за включване програмата може да намерите на електронната страница на АСП <http://www.asp.government.bg/web/guest/programs-and-projects>, в рубриката „Програми и проекти“.